

ห้องสมุดกับภาวะความปรกติใหม่ในประเทศไทย

ปรีดี ปลื้มสำราญกิจ¹

พงศกร สุกันยา²

บทคัดย่อ

ความปรกติใหม่ทำให้รูปแบบการดำรงชีวิตของประชาชนแตกต่างไปจากเดิมเนื่องจากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นทั่วโลกในขณะนี้ นั่นคือ การระบาดของโรคโควิด 19 ดังนั้นการปรับตัวและการปรับเปลี่ยนการใช้ชีวิต จะช่วยให้ทุกประเทศได้รับความปลอดภัยและผ่านพ้นวิกฤติครั้งนี้ไปได้ด้วยดี ทุกองค์กรต้องปรับเปลี่ยนการทำงานจากเดิม รวมถึงห้องสมุดก็จำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนในด้านการให้บริการและการส่งเสริมการรู้สารสนเทศซึ่งเป็นภารกิจสำคัญที่ห้องสมุดต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและต้องปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับภาวะความปรกติใหม่

คำสำคัญ: ห้องสมุด, ความปรกติใหม่, โควิด 19

---

¹ บรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนเสนาณรงค์ กรมแพทย์ทหารบก อีเมล : preedee.pluemsamrungit@gmail.com

² บรรณารักษ์ห้องสมุดศูนย์การแพทย์ปัญญานันทภิกขุ ชลประทาน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

อีเมล : pongsakorns@g.swu.ac.th

Library and the New Normal in Thailand

Preedee Pluemsamrungit¹

Pongsakorn Sukanya²

Abstract

The New Normal caused from spreading of the Covid-19 makes the livelihood of people changed. The adaptation and changing daily-life behaviors needed to get through this crisis. The libraries have adapted and modified their work processes to provide service and support continuously. This article is to explore adaptation of the library services in the COVID-19 pandemic situation to support users' information access and information literacy.

Keywords: Library, New Normal, COVID -19

---

¹ Librarian, Army Medical Department School, Royal Thai Army Medical Department

Email : preedee.pluemsamrungit@gmail.com

² Librarian, Panyanunthaphikkhu Chonprathan Medical Center, Srinakharinwirot University

Email: pongsakorns@g.swu.ac.th

บทนำ

องค์การอนามัยโลก (World Health Organization, 2020) ได้กล่าวถึงโรคโควิด 19 ไว้ว่า “โรคโควิด 19 (COVID -19) คือ โรคติดต่อซึ่งเกิดจากไวรัสโคโรนาชนิดที่มีการค้นพบล่าสุด ไวรัสและโรคอุบัติใหม่นี้ไม่เป็นที่รู้จักเลยก่อนที่จะมีการระบาดในเมืองอู่ฮั่น ประเทศจีน ในเดือนธันวาคมปี 2019 ขณะนี้โรคโควิด 19 มีการระบาดใหญ่ไปทั่ว ส่งผลกระทบแก่หลายประเทศทั่วโลก” โดยผู้ที่มีอาการของโรคโควิด 19 เรียงตามลำดับอาการที่แสดงได้เด่นชัดจากมากไปหาน้อย คือ มีไข้ ไอแห้ง อ่อนเพลีย มีเสมหะ หายใจติดขัด เจ็บคอ ปวดศีรษะ หนาวสั่น คลื่นไส้ อาเจียน คัดจมูก ท้องเสีย ไอเป็นเลือด และตาแดง (Report of the WHO-China Joint Mission on Coronavirus Disease 2019 (COVID-19), 2020)

สถานการณ์ของโรคโควิด 19 ทั่วโลกในขณะนี้ยังคงมีจำนวนผู้ติดเชื้อและจำนวนผู้เสียชีวิตเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง แต่ยังไม่มียาหรือวัคซีนที่จะรักษาโรคนี้ได้ ทุกคนควรปฏิบัติตามมาตรการต่าง ๆ ที่ใช้เพื่อการป้องกันโรคระบาดอย่างเคร่งครัด เพื่อความปลอดภัยและห่างไกลจากโรค สำหรับสถานการณ์ของโรคโควิด 19 ในประเทศไทย แม้ว่าองค์กร Global COVID-19 (GCI) ได้จัดให้ประเทศไทยเป็นอันดับ 1 ด้านการฟื้นตัวของแต่ละประเทศจากสถานการณ์ของโรคโควิด 19 จาก 184 ประเทศทั่วโลก และจัดอยู่ในกลุ่มประเทศที่บรรเทาการระบาดของไวรัสได้ก้าวหน้าที่สุดในโลกในปี พ.ศ. 2563 อีกทั้งยังพบว่าจำนวนผู้ติดเชื้อน้อยลงจนถึงได้ว่าสถานการณ์การระบาดของโรคดีขึ้น อย่างไรก็ตามประเทศไทยรวมถึงต่างประเทศส่วนใหญ่ก็ยังไม่เข้าสู่ภาวะปลอดภัยหรือปลอดโรคโควิด 19 โดยสมบูรณ์ (BBC News Thai, 2020; Thai PBS News 2020B; Osiri, 2020) ดังนั้นทุกคนและทุกหน่วยงานจำเป็นต้องร่วมมือกันในการเฝ้าระวังและมีการป้องกันตนเองกันต่ออย่างต่อเนื่อง

ห้องสมุดเป็นหน่วยงานที่ต้องพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงทุกสถานการณ์ ไม่ว่าจะเกิดเหตุการณ์แบบใดหรือแม้แต่เกิดโรคระบาดขึ้นก็ตาม การให้บริการต่าง ๆ ของห้องสมุดเพื่อให้ผู้ใช้บริการเข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศและการส่งเสริมการรู้สารสนเทศก็เป็นภารกิจสำคัญที่จำเป็นต้องปรับเปลี่ยน ทั้งในช่วงที่เริ่มมีการระบาดของโรคโควิด 19 ซึ่งทำให้ผู้ใช้บริการเริ่มลดน้อยลง จนกระทั่งมีการประกาศจากทางรัฐบาลเรื่องการสั่งปิดสถานที่เป็นการชั่วคราว ซึ่งห้องสมุดทุกประเภทก็จำเป็นต้องปฏิบัติตามประกาศดังกล่าว บทความนี้นำเสนอความหมายของคำว่า “ความปรกติใหม่” ลักษณะของความปรกติใหม่ของประเทศไทย การให้บริการของห้องสมุดในภาวะความปรกติใหม่ และการส่งเสริมการรู้สารสนเทศของห้องสมุดในภาวะความปรกติใหม่

ความหมายของคำว่า “ความปรกติใหม่”

ราชบัณฑิตยสภาได้บัญญัติคำว่า “New Normal” หมายถึง นิวนอร์มัล ความปรกติใหม่ ฐานวิถีชีวิตใหม่ เนื่องจากเป็นรูปแบบการดำเนินชีวิตใหม่ มีสถานการณ์หรือวิกฤตการณ์บางอย่างที่มีผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตแบบเดิม เช่น ระบบเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงอย่างรุนแรง การแพร่ระบาดของโรค สงครามการค้า เป็นต้น

ดังภาพที่ 1 สำหรับสถานการณ์ปัจจุบันที่ทั่วโลกเผชิญอยู่ในปี พ.ศ. 2563 (หรือ ค.ศ. 2020) คือ โควิด-19 ส่งผลให้แต่ละประเทศต้องมีทั้งมาตรการป้องกันและการหลีกเลี่ยงโรคระบาดที่เกิดขึ้น สถานการณ์นี้จึงทำให้เกิดการดำเนินชีวิตรูปแบบใหม่หรืออยู่ในภาวะความปรกติใหม่ ไม่ว่าจะเป็นการรับประทานอาหาร การแต่งกาย การรักษาสุขอนามัย และอื่น ๆ อีกมากมาย เมื่อทุกคนในสังคมดำเนินชีวิตในภาวะความปรกติใหม่ไปจนกระทั่งเกิดความคุ้นชินก็จะกลายเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตปกติ (Thai PBS News 2020A; Thai PBS News 2020C)

ภาพที่ 1 สถานการณ์หรือวิกฤตการณ์บางอย่างที่มีผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตแบบเดิม

(Maesincee, 2020)

ลักษณะของความปรกติใหม่ของประเทศไทย

ความปรกติใหม่ที่เกิดขึ้นในประเทศไทยนั้นอาจจำแนกได้ออกเป็น 3 ประเด็น ได้แก่ ความปรกติใหม่ด้านสังคม ความปรกติใหม่ด้านเศรษฐกิจ และความปรกติใหม่ด้านทรัพยากร มีรายละเอียดดังนี้ (Bangkokbiznews, 2020; National Science and Technology Development Agency, 2015)

1. ความปรกติใหม่ด้านสังคม

การใช้ชีวิตเป็นคนเมืองมากขึ้น ต่างคนต่างอยู่ หรือมีการเว้นระยะห่างทางสังคม (Social Distancing) ลักษณะการใช้ชีวิตประจำวันจะหลีกเลี่ยงกิจกรรมที่มีผู้คนจำนวนมากอยู่ร่วมกัน การออกนอกที่พำนักต้องคำนึงถึงสุขอนามัยต่าง ๆ เช่น การเว้นระยะห่าง 1.5-2 เมตร การใส่หน้ากากอนามัยหรือหน้ากากชนิดบังใบหน้า (Face Shield) การล้างมือหรือการนำเจลแอลกอฮอล์มาใช้ทุกครั้งสัมผัสสิ่งของหรือสถานที่ต่าง ๆ การไม่ใช้ภาชนะร่วมกัน การหลีกเลี่ยงสถานที่ที่มีความแออัด การทำความสะอาดสถานที่ต่าง ๆ ให้มากขึ้น เป็นต้น การทำงานที่บ้าน (Work From Home-WFH) หรือการกำหนดวัน/เวลาการทำงานเหลื่อมล้ำกันในสถานที่ทำงาน การเรียนการสอนผ่านทางไกลหรือการเรียนการสอนออนไลน์ผ่านทางโปรแกรมต่าง ๆ หรือทางดาวเทียม นอกจากนี้ยังอาจเกิดการย้ายถิ่นฐานจากชนบทเข้าสู่ตัวเมือง และส่งผลให้เกิดความเหลื่อมล้ำของสังคมสูงขึ้น

2. ความปรกติใหม่ด้านเศรษฐกิจ

เศรษฐกิจในภาวะความปรกติใหม่จะมีความหลากหลายมากขึ้น อุตสาหกรรมบริการจะมีความสำคัญยิ่งขึ้นอย่างต่อเนื่อง ตัวเมืองจะเป็นแหล่งจ้างงานและเศรษฐกิจในประเทศ ในขณะที่ผู้คนบางส่วนประกอบอาชีพอิสระหรือเป็นผู้ประกอบการซึ่งจะอยู่ในรูปแบบออนไลน์หรือธุรกิจที่มีลักษณะบริการจัดส่งถึงที่ หรือการให้บริการในสถานที่ที่มีฉกกัน การจำกัดจำนวนผู้เข้าใช้บริการ การเว้นระยะห่าง รวมถึงการคัดกรองผู้ใช้บริการโดยการวัดอุณหภูมิ หรือหากเป็นสถานที่ท่องเที่ยวบางประเภทอาจนำเทคโนโลยีมาให้บริการในลักษณะการท่องเที่ยวเสมือนจริง การเข้าสู่สังคมไร้เงินสดด้วยการใช้ระบบธุรกรรมออนไลน์แทนการใช้ธนบัตรหรือเหรียญ และอาจมีแนวโน้มที่จะเกิดสกุลเงินดิจิทัลของธนาคาร

3. ความปรกติใหม่ด้านทรัพยากร

การตระหนักถึงความสำคัญของการใช้และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหรือ “การบริโภคสีเขียว” ซึ่งเป็นการคำนึงถึงภาวะโลกร้อน โดยใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ลดการใช้ถุงพลาสติก นำถุงผ้าไปใช้ทุกครั้งที่ซื้อของอุปโภค/บริโภค การแยกขยะตามหลักการ 3R คือ การลดการใช้ (Reduce) การนำกลับมาใช้ซ้ำ (Reuse) และการนำกลับมาใช้ใหม่ (Recycle) รวมถึงการมีมาตรการให้บริการสถานที่ทางธรรมชาติที่คำนึงถึงผลกระทบต่อทรัพยากรทางธรรมชาติมากขึ้น เช่น การปิดพื้นที่เพื่อให้ธรรมชาติได้ฟื้นฟูตัวเอง

การให้บริการของห้องสมุดในภาวะความปรกติใหม่

การให้บริการของห้องสมุดในภาวะความปรกติใหม่ตามที่คุณเชี่ยวชาญด้านการออกแบบและด้านสุขภาพ รวมถึงสมาคมห้องสมุดประเทศออสเตรเลียได้ให้คำแนะนำไว้ มีหลายประการดังนี้ (Aroonpiboon, 2020B; Aroonpiboon, 2020A; Australian Library and Information Association [ALIA], 2020)

1. การสวมหน้ากากอนามัย

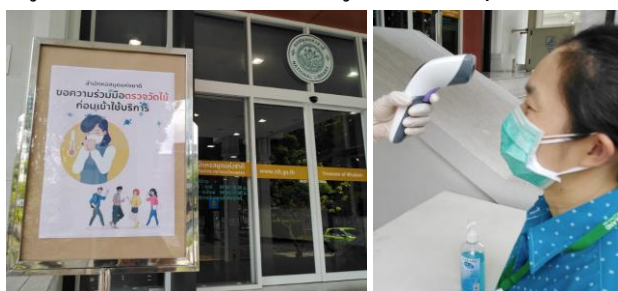
ผู้ใช้บริการทุกคนควรสวมหน้ากากอนามัยทั้งก่อนเข้าใช้บริการและขณะเข้าใช้บริการทุกครั้ง หน้ากากอนามัยที่ควรเลือกใช้คือ หน้ากากอนามัย N95 หน้ากากอนามัยทั่วไป และหน้ากากผ้า โดยอาจใช้สื่อเพื่อประชาสัมพันธ์วิธีการใส่หน้ากากด้วยอินโฟกราฟิกส์ซึ่งเข้าใจได้ง่ายในระยะเวลาอันสั้น

ภาพที่ 2 การให้ความรู้เรื่องวิธีการใส่หน้ากากอนามัยให้ถูกต้องด้วยสื่ออินโฟกราฟิกส์ หอสมุดเมือง กรุงเทพมหานคร (Bangkok City Library, 2020)

2. การตรวจคัดกรองอุณหภูมิ

บรรณารักษ์หรือเจ้าหน้าที่ห้องสมุดควรตรวจคัดกรองอุณหภูมิของผู้ใช้บริการทุกคนก่อนเข้าพื้นที่ห้องสมุด โดยใช้อุปกรณ์วัดไข้ที่มีมาตรฐานซึ่งมักจะนิยมใช้เทอร์โมมิเตอร์แบบวัดอุณหภูมิหน้าผาก (Forehead Thermometer) หรือปืนวัดไข้ (Thermometer Gun) เพราะใช้งานได้โดยไม่ต้องสัมผัสร่างกาย และไม่จำเป็นต้องทำความสะอาดทุกครั้งที่ใช้ อุณหภูมิร่างกายของมนุษย์ในภาวะปกติคือ 37 องศาเซลเซียส ดังนั้นหากอุณหภูมิร่างกายของผู้ใช้บริการสูงกว่า 37.5 องศาเซลเซียส อาจพิจารณาให้พักคอยก่อนประมาณ 5 นาทีแล้วจึงวัดอุณหภูมิอีกครั้ง เนื่องจากผู้ให้บริการอาจไปทำกิจกรรมอื่นที่อยู่ท่ามกลางแสงแดดหรือสถานที่ที่มีส่วนทำให้อุณหภูมิร่างกายสูง (Awsakulsutthi, 2020) แต่ถ้าอุณหภูมิยังมีค่าเท่าเดิม อาจต้องแจ้งให้ผู้บริการนั้นงดเข้าห้องสมุด เพื่อเป็นการป้องกันผู้ที่มีอาการไอ ไข้ หรือมีน้ำมูกเข้าห้องสมุด ซึ่งอาจเป็นอาการของโรคโควิด 19

ภาพที่ 3 การตรวจคัดกรองอุณหภูมิ หอสมุดแห่งชาติ

3. การให้บริการล้างมือ

การให้บริการล้างมือด้วยอ่างล้างมือหรือเจลแอลกอฮอล์ที่มีความเข้มข้นของแอลกอฮอล์ 70 เปอร์เซ็นต์ บริเวณทางเข้าและทางออกของห้องสมุด รวมถึงพื้นที่อื่น ๆ ที่ทำได้ อย่างไรก็ตามไม่ว่าจะนำให้เจ้าหน้าที่ห้องสมุดสวมถุงมือ เพราะอาจไปสัมผัสสิ่งต่าง ๆ ทำให้เกิดการแพร่กระจายของโรคโควิด 19 แต่ควรหมั่นล้างมือด้วยสบู่และน้ำซึ่งเป็นวิธีการทำความสะอาดที่ดีที่สุด ทั้งนี้ควรล้างมือให้ถูกต้องและใช้เวลาล้างมือให้เหมาะสมด้วย

ภาพที่ 4 การให้บริการล้างมือ ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ซอยพระนาง กรุงเทพมหานคร

(Soi Phra Nang Library, 2020)

4. การลงทะเบียนก่อนเข้าใช้บริการ

ห้องสมุดควรจัดเตรียมคิวอาร์โค้ด โปรแกรม “ไทยชนะ” เพื่อให้ผู้ใช้บริการได้สแกนทั้งก่อนและหลังใช้บริการทุกครั้ง หรืออาจใช้วิธีการบันทึกข้อมูลส่วนบุคคลลงในสมุดเข้าใช้บริการ เช่น ชื่อ-นามสกุล หมายเลขโทรศัพท์เคลื่อนที่ วันเวลาของผู้มาใช้บริการทุกคน เพื่อติดตามตัวได้กรณีมีการสอบสวนโรค

ภาพที่ 5 ตัวอย่างคิวอาร์โค้ดไทยชนะ ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้เขตราชพฤกษ์บูรณะ (Bangkok Now Connect, 2020)

รวมถึงการลงทะเบียนเพื่อจองการเข้าใช้บริการที่มีการปรับเปลี่ยนเวลาให้แตกต่างออกไปจากปกติ เนื่องจากการป้องกันความแออัดของจำนวนผู้ใช้บริการภายในห้องสมุดก็เป็นสิ่งที่ควรพิจารณาด้วยเช่นกัน

ภาพที่ 6 การจำกัดการให้บริการ ห้องสมุดธนาคารแห่งประเทศไทย (BOT Learning Center, 2020)

5. การเว้นระยะห่างและการจัดพื้นที่ภายในห้องสมุด

การเว้นระยะห่างและการจัดพื้นที่ภายในห้องสมุดมีจุดประสงค์เพื่อลดการสัมผัสและการใกล้ชิดกันระหว่างผู้ใช้บริการ ดังนั้นจึงกำหนดให้มีการเว้นระยะห่างระหว่างการใช้บริการอย่างน้อย 1.5 - 2 เมตร รวมถึงการพิจารณาการจัดสัดส่วนจำนวนคนกับพื้นที่ เช่น 1 คน ต่อ 4 ตารางเมตร นอกจากนี้ยังควรคำนึงถึงการจัดพื้นที่ให้อากาศถ่ายเทได้สะดวกอาจทำได้โดยเปิดประตูหรือหน้าต่างเพื่อให้อากาศ รวมถึงการพิจารณาความเป็นไปได้ในการกำหนดพื้นที่ชั้นหนังสือกับพื้นที่นั่งอ่านของผู้ใช้บริการให้ชัดเจน

ภาพที่ 7 การบริการพื้นที่อ่านหนังสือแบบมีระยะห่าง ห้องสมุดสถาบันการบินพลเรือน
ด้วยการวางตู้ کتابาร์บีคอน (มังกรสีเขียว) จากร้านบาร์บีคิวปลาซ่าไว้ในตำแหน่งที่ห้ามนั่ง

(Civil Aviation Training Center Library, 2020)

ศูนย์วิทยบริการสาธิตธรรมเฉลิมพระเกียรติ (ห้องสมุด) ให้บริการטיפต์ไว้ปุมสัมผัสบริเวณทางเข้าห้องสมุด ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง (สจล.) โดยใช้หลักการเซ็นเซอร์สั่งการผ่านการสแกนวัตถุ เพื่อลดความเสี่ยงจากการสัมผัสและป้องกันการแพร่กระจายของโรคโควิด 19 (MGR Online, 2020)

ภาพที่ 8 ลิฟต์ไร้ปุ่มสัมผัส บริเวณหน้าทางเข้าศูนย์วิทยบริการศาลยุติธรรมเฉลิมพระเกียรติ กรุงเทพฯ

6. การทำความสะอาดห้องสมุด

การทำความสะอาดห้องสมุดด้วยสารทำความสะอาด เช่น แอลกอฮอล์ 70 เปอร์เซ็นต์ ไฮโดรเจนเปอร์ออกไซด์ หรือสารทำความสะอาด ทำความสะอาดพื้นที่และอุปกรณ์ต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ เช่น ทางเดิน ราวบันได ลูกบิดจับประตู เคาท์เตอร์บริการ โต๊ะ เก้าอี้ คอมพิวเตอร์ เป็นต้น เพื่อฆ่าเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ซึ่งสอดคล้องกับการสำรวจออนไลน์ เรื่อง “การปรับตัวของห้องสมุดในประเทศไทยในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค COVID-19” ของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่พบว่า ห้องสมุดส่วนใหญ่ (ร้อยละ 34.69) มีการดำเนินการเกี่ยวกับการทำความสะอาด โดยมีความถี่ในการทำความสะอาดจุดสัมผัสต่าง ๆ เช่น ลูกบิดประตู โต๊ะ เก้าอี้ เป็นต้น (Youngsukying, 2021) การทำความสะอาดของห้องสมุดจึงเป็นปัจจัยที่ห้องสมุดส่วนใหญ่ตระหนักถึงสำคัญของการให้บริการผู้ใช้ในภาวะความปรกติใหม่

สารทำความสะอาดที่ห้องสมุด
ใช้ในการฆ่าเชื้อไวรัสและป้องกันโรค COVID-19

1. Ethyl Alcohol (Ethanol) 70% v/v
และ Alcohol-based Hand Sanitizer Gel
สำหรับทำความสะอาดมือ

2. สบู่เหลว 3M
สำหรับล้างมือด้วยน้ำ

3. Dettol Antiseptic Disinfectant
ที่มีสารออกฤทธิ์ Chloroxylenol เจือปน 4.8%
ผสมน้ำในอัตราส่วน 1:40
สำหรับทำความสะอาดพื้นผิว

ใจร้อน ใจกลาง ใจมือ สร้างสุขอนามัยดี

ภาพที่ 9 การทำความสะอาดห้องสมุด หอสมุดและคลังความรู้ มหาวิทยาลัยมหิดล
(Mahidol University Library and Knowledge Center, 2020)

7. การคัดแยกทรัพยากรสารสนเทศที่นำมาคืน

การคัดแยกทรัพยากรสารสนเทศที่นำมาคืน พักหนังสือหรือสื่ออื่น ๆ ที่ได้รับคืนก่อนออกให้บริการอีกครั้ง ซึ่งมีการตรวจพบเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 บนกระดาษแข็ง 1 วัน และบนพลาสติก 2-3 วัน ดังนั้นควรพิจารณาระยะเวลาการพักให้สัมพันธ์กับระยะเวลาของไวรัสที่อยู่บนพื้นผิวด้วย

หน่วยงานของห้องสมุดในต่างประเทศมีคำแนะนำเรื่องระยะเวลาการพักทรัพยากรสารสนเทศก่อนให้บริการอีกครั้งไว้หลากหลายแนวทาง เช่น 24 ชั่วโมง 48 ชั่วโมง 72 ชั่วโมง เป็นต้น (International Federation of Library Associations and Institutions., 2020) ตัวอย่างการคัดแยกทรัพยากรสารสนเทศที่นำมาคืนของสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เมื่อหนังสือถูกส่งคืนถึงห้องสมุด เจ้าหน้าที่จะรับคืนหนังสือและวางไว้ที่ชั้นพัก 7 วัน และทำความสะอาดหนังสือด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อ จากนั้นจะวางไว้ที่ชั้นพักอีก 7 วัน ก่อนนำขึ้นชั้นเพื่อให้บริการต่อไป

ภาพที่ 10 การคัดแยกทรัพยากรสารสนเทศที่นำมาคืน สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การใช้รังสียูวี (UV) ก็เป็นอีกวิธีหนึ่งที่ห้องสมุดอาจพิจารณานำมาใช้ในการฆ่าเชื้อทรัพยากรสารสนเทศที่นำมาคืน อย่างไรก็ตามจากการศึกษาในต่างประเทศพบว่ารังสียูวีเป็นอันตรายต่อทรัพยากรสารสนเทศ อีกทั้งต้องใช้ทั้งเวลาและปริมาณค่อนข้างสูงจึงจะฆ่าเชื้อได้ นอกจากนี้รังสียูวีบางประเภทยังอันตรายต่อผิวหนังของมนุษย์ด้วย (National Science and Technology Development Agency, 2020) ดังนั้นการใช้รังสียูวีจึงควรศึกษาให้รอบคอบก่อนนำมาใช้หรือหากจำเป็นต้องใช้ก็ควรหลีกเลี่ยงไม่ให้สัมผัสกับผิวหนังเพื่อป้องกันอันตรายที่จะเกิดขึ้นได้ ตัวอย่างห้องสมุดที่มีการนำรังสียูวีเพื่อมาใช้ในการฆ่าเชื้อโรคของหนังสือคือ สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยขอนแก่น

ภาพที่ 11 ตู้ฆ่าเชื้ออ้อจริยะสำหรับการฆ่าเชื้อโรคของหนังสือ สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยขอนแก่น (Chumapai, 2020)

การส่งเสริมการรู้สารสนเทศของห้องสมุดในภาวะความปรกติใหม่

การรู้สารสนเทศ เป็นทักษะแห่งการเรียนรู้ของบุคคลที่สามารถกำหนดความต้องการสารสนเทศ การเข้าถึงสารสนเทศ การวิเคราะห์ การประเมินสารสนเทศ โดยสามารถจัดการและใช้สารสนเทศเพื่อสร้างสรรค์องค์ความรู้ใหม่และการแก้ปัญหา หรือเผยแพร่สารสนเทศได้ตามวัตถุประสงค์ (Intarapoo, n.d.) ซึ่งห้องสมุดมีการจัดการส่งเสริมการรู้สารสนเทศหลากหลายวิธี เช่น การสอนการใช้ห้องสมุด การฝึกอบรม การสัมมนา การให้บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เป็นต้น (Khamhomkun, 2011) กอปรปัจจุบันมีการเกิดสถานการณ์ของโรคโควิด 19 ขึ้น จึงทำให้ห้องสมุดจึงต้องมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการส่งเสริมการรู้สารสนเทศให้เหมาะสมกับภาวะความปรกติใหม่ ดังนี้

1. การสอนการใช้ห้องสมุด

การสอนการใช้ห้องสมุดเป็นวิธีการเข้าถึงสารสนเทศตามความต้องการของผู้ใช้บริการ โดยบรรณารักษ์ทำหน้าที่สอนหรือฝึกอบรม เช่น การสอนการรู้สารสนเทศ เป็นต้น

ตัวอย่างการสอนการใช้ห้องสมุดในภาวะความปรกติใหม่

สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ให้บริการการสอนการรู้สารสนเทศแบบออนไลน์ในหัวข้อต่าง ๆ เช่น การสืบค้นฐานข้อมูลห้องสมุด (OPAC) การสืบค้นวิทยานิพนธ์ การตรวจสอบการคัดลอกผลงานทางวิชาการด้วยโปรแกรม Turnitin เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีบริการใหม่ในลักษณะพื้นที่การเรียนรู้สำหรับการสอนในระบบออนไลน์ของอาจารย์ซึ่งมีอุปกรณ์ที่จำเป็นไว้พร้อมใช้งาน ทั้งนี้ควรสำรองห้องล่วงหน้าอย่างน้อย 3 วัน และสำหรับนิตินในการเรียนออนไลน์ โดยจำกัดจำนวนไม่เกิน 3 คน/ห้อง และมีแอปที่ปคอมพิวเตอร์ให้บริการด้วย

ภาพที่ 12 การสอนการรู้สารสนเทศแบบออนไลน์และการบริการพื้นที่การเรียนรู้ สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

(Kasetsart University Library, 2020)

อุทยานการเรียนรู้ TK Park จัดกิจกรรมการส่งเสริมการรู้สารสนเทศในภาวะความปรกติใหม่ TK Board Game Club@Home โดยใช้บอร์ดเกมในรูปแบบออนไลน์ผ่านโปรแกรม Zoom เพื่อให้ผู้ใช้บริการเล่นเกมได้ในลักษณะกลุ่มปิด เกมที่นำมาใช้ในกิจกรรมนี้พัฒนาโดยทีมงาน Deschooling Game ซึ่งแบ่งเกมออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเกมค้นหาความจริง เหมาะสำหรับการฝึกฝนทักษะการสังเกต การสื่อสาร การตั้งคำถาม เช่น Just One กลุ่มเกมทายใจ เหมาะสำหรับการสร้างความสัมพันธ์ การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น Concept Kids กลุ่มเกมการเงินการลงทุน เหมาะสำหรับผู้เล่นที่มีประสบการณ์การใช้ Google Sheet เช่น For Sale สำหรับ

การเลือกเกมในการเล่นจะเป็นการพิจารณาจากผู้สอนเกม (Game Master) ในแต่ละวันที่จัดกิจกรรม การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านและการรู้สารสนเทศผ่านการเล่นเกมจะช่วยกระตุ้นการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ผู้ใช้บริการจะมีแรงจูงใจในการเรียนรู้ด้วยตัวเอง ช่วยสร้างมิตรภาพและการเข้าสังคม การทำงานร่วมกับผู้อื่น กิจกรรมดังกล่าวกำหนดระยะเวลาการจัดกิจกรรม 2 ชั่วโมง และจำกัดจำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรม 12 คน ต่อวัน (TK park, 2020)

2. การฝึกอบรม

การฝึกอบรมเป็นการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ทั้งด้านทฤษฎีและปฏิบัติ ผู้เข้ารับการอบรมนำสิ่งที่ได้รับไปปฏิบัติงานในสถานการณ์จริง การฝึกอบรมอาจไม่ใช่การให้ความรู้เชิงวิชาการเพียงอย่างเดียว แต่เป็นการนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ หรือดำรงชีวิตประจำวันได้ด้วย

ตัวอย่างการฝึกอบรมในภาวะความปรกติใหม่

ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้สวนลุมพินี กรุงเทพมหานครบริการการฝึกอบรมออนไลน์เรื่องการสอนทำที่คั่นหนังสือและถุงผ้าผ่านทางออนไลน์ ทำให้ห้องสมุดมีชีวิตได้แม้ว่าจะอยู่ในช่วงโรคระบาดก็ตาม

ภาพที่ 13 การสอนทำที่คั่นหนังสือและถุงผ้า ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้สวนลุมพินี กรุงเทพมหานคร

(Lumpini Library, 2020)

3. การสัมมนา

การสัมมนาเป็นการประชุมตามหัวข้อที่กำหนดเพื่อระดมความคิดหรืออภิปรายนำไปสู่การแก้ปัญหาหรือแนวทางปฏิบัติร่วมกัน

ตัวอย่างการสัมมนาในภาวะความปรกติใหม่

หอสมุดแห่งชาติจัดกิจกรรมการสัมมนาเรื่องอ่านเถิดหนาหัวข้อ “ที่รักของชั้น” เมื่อ 1 สิงหาคม 2563 เวลา 13.00 – 16.00 น. ที่มุมหนังสือนวนิยาย ชั้น 3 อาคาร 1 หอสมุดแห่งชาติ กรุงเทพมหานคร ลักษณะของ

วารสารการอ่าน สมาคมการอ่านแห่งประเทศไทย

ปีที่ 25 ฉบับที่ 1 (มกราคม – มิถุนายน 2564)

กิจกรรมจะมีทั้งการแนะนำหนังสือเล่มโปรดโดยนักอ่านจำนวน 30 คนด้วยตัวเองแบบเว้นระยะห่าง และการแนะนำหนังสือผ่านโปรแกรม Zoom จำนวน 10 คน การแนะนำหนังสือน่าอ่านประจำห้องสมุดโดยบรรณารักษ์จากห้องสมุดต่าง ๆ ทั่วประเทศไทย จำนวน 10 คน และการแนะนำหนังสือหายากของหอสมุดแห่งชาติจำนวน 10 เล่ม หลังจากสิ้นสุดการพูดคุยเกี่ยวกับหนังสือแล้วยังมีกิจกรรมการเดินชมห้องต่าง ๆ ในหอสมุดแห่งชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหนังสือหายากและเรื่องราวต่าง ๆ ที่อาจยังไม่เคยทราบมาก่อน สำหรับผู้สนใจที่ไม่ได้มาร่วมกิจกรรมที่หอสมุดแห่งชาติก็ฟังการแนะนำหนังสือผ่านการถ่ายทอดสดทางออนไลน์ได้ (The Cloud, 2020)

ภาพที่ 14 กิจกรรมอ่านเปิดตัวหนังสือ “ที่รักของชั้น”

(National Library of Thailand, 2020)

หอสมุดแห่งชาติวิทยาลัยธรรมศาสตร์จัดสัมมนาออนไลน์ให้ความรู้เรื่องโคโรนาไวรัสและความปรกติใหม่แก่ผู้ใช้บริการทุกคน ในช่วงที่ยังมีการรักษาระยะห่างและการลดความหนาแน่นของจำนวนผู้ใช้บริการ

ภาพที่ 15 การสัมมนาทางวิชาการออนไลน์ หอสมุดแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

(Thammasat University Library, 2020)

4. การให้บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า

การให้บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้าเป็นวิธีที่ช่วยให้ผู้ใช้เข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศได้ตรงกับความต้องการมากที่สุด อาจทำได้หลายวิธี เช่น ให้คำแนะนำการเข้าถึงแหล่งทรัพยากรสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ รวบรวมบรรณานุกรมเฉพาะหัวข้อ ประเมินแหล่งสารสนเทศ เป็นต้น

ตัวอย่างการให้บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า

ห้องสมุดมหาวิทยาลัยหลายแห่งปรับเปลี่ยนการให้บริการทรัพยากรสารสนเทศในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์มากกว่าทรัพยากรสารสนเทศในรูปแบบสิ่งพิมพ์ เช่น หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ วารสารอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น รวมถึงการแปลงทรัพยากรสารสนเทศบางประเภทให้อยู่ในรูปแบบดิจิทัลเพื่อให้ผู้ใช้บริการเข้าถึงได้ง่ายและสะดวกมากขึ้น ดังนั้นบรรณารักษ์จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนบทบาทหน้าที่ในการสนับสนุนการทำงานของคณาจารย์ อาทิ การให้บริการด้านการวิจัยแบบออนไลน์ อีกทั้งเว็บไซต์ห้องสมุดยังต้องปรับเปลี่ยนให้ใช้งานได้ง่ายและเป็นมิตรต่อผู้ใช้บริการทุกคน พื้นที่ให้บริการแบบเดิมที่ทำให้ผู้ใช้บริการมาอยู่รวมตัวกันจำเป็นต้องหยุดให้บริการชั่วคราวหรืออาจต้องปรับเปลี่ยนให้เหมาะสม เนื่องจากความจำเป็น ในการเว้นระยะห่างระหว่างกันและการป้องกันการแพร่กระจายของโรค (Cox, 2020)

นอกจากนี้การเข้าถึงข้อมูลแบบเสรี (Open Access - OA) เพื่อให้บริการทั้งในภาวะความปกติและภาวะความปกติใหม่ก็เป็นแนวทางที่ทำให้ห้องสมุดมหาวิทยาลัยยังคงมีบทบาทสำคัญในการช่วยการค้นคว้าแก่ผู้ใช้บริการในเข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศได้อย่างสะดวกและใช้บริการตลอดเวลา รวมถึงช่วยให้ประหยัดค่าใช้จ่ายในการเข้าถึงแหล่งสารสนเทศด้านการวิจัย และไม่มีปัญหาเรื่องลิขสิทธิ์ การเข้าถึงข้อมูลแบบเสรีที่มีรูปแบบต่าง ๆ ที่น่าสนใจเช่น วารสารที่เปิดให้เข้าถึงแบบเสรี (Open Access Journals) คลังสารสนเทศที่เปิดให้เข้าถึงแบบเสรี (Open Access Repositories) เป็นต้น (Wipawin, 2018, PP. 36, 73)

การให้บริการตอบคำถามเกี่ยวกับโรคโควิด 19 ก็เป็นอีกประเด็นหนึ่งที่ห้องสมุดควรพิจารณา เนื่องจากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นส่งผลให้เกิดพฤติกรรมสารสนเทศทั้งด้านความต้องการสารสนเทศ ด้านการแสวงหาสารสนเทศ และด้านการใช้สารสนเทศ ทุกคนต่างให้ความสนใจและต้องพิจารณาสารสนเทศจากแหล่งที่เชื่อถือได้ ขณะเดียวกันก็มีปัญหาที่พบเกี่ยวกับการรับและการค้นหาสารสนเทศมากที่สุดคือ ข่าวปลอมและข่าวลือเกี่ยวกับโรคนี้นับจำนวนมาก (Chanlun, 2021, pp. 39-47) ห้องสมุดทุกประเภทควรมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการรู้สารสนเทศแก่ผู้ใช้บริการในด้านการให้บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า เรื่องโควิด 19

5. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเป็นการส่งเสริมให้ผู้ใช้บริการได้มีอิสระในการเลือกทรัพยากรสารสนเทศในรูปแบบต่าง ๆ เช่น หนังสือ วารสาร สารสนเทศบนอินเทอร์เน็ต

ตัวอย่างการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองในภาวะความปรกติใหม่

การให้บริการหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของหอสมุดแห่งชาติ โดยนำเสนอในรูปแบบคล้ายกับบรรณานิตส์ซึ่งมีรายละเอียดทางบรรณานุกรมของหนังสือ เนื้อหาโดยสังเขป และคิวอาร์โค้ดซึ่งสแกนเพื่ออ่านเนื้อหาภายในหนังสือได้ด้วย การให้บริการลักษณะนี้ช่วยลดความเสี่ยงในการสัมผัสหนังสือและการลดความแออัดของผู้ใช้บริการในภาวะความปรกติใหม่ได้ด้วย

ภาพที่ 16 อ่านออนไลน์ ลดความเสี่ยง เลี่ยงโควิด-19 หอสมุดแห่งชาติ

(National Library of Thailand, 2020)

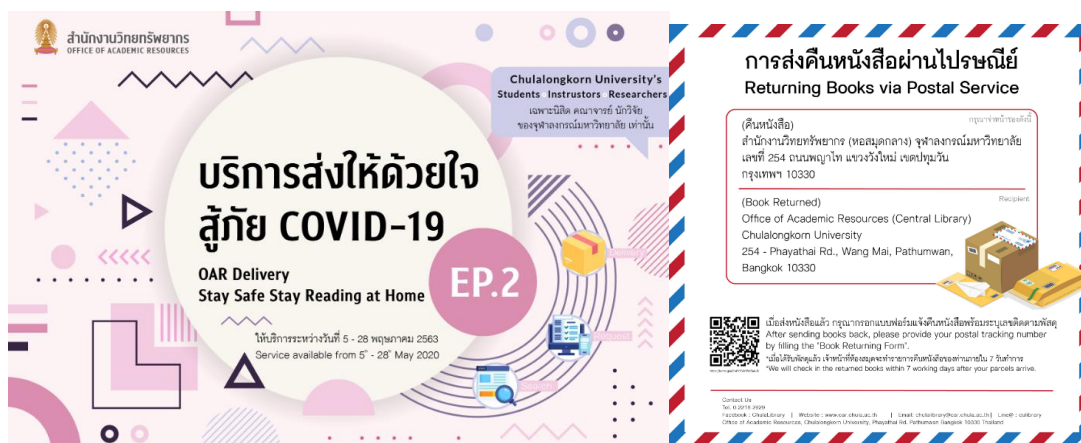
ห้องสมุดประชาชนอำเภอทัพทัน จังหวัดอุทัยธานี สร้างสรรค์การบริการรูปแบบใหม่ขึ้นมาชื่อว่า “Grab Book ส่งหนังสือถึงบ้านต้านโควิด” ซึ่งเป็นบริการส่งหนังสือถึงที่ โดยสมาชิกห้องสมุดส่งรายชื่อหนังสือที่ต้องการอ่านมาที่ห้องสมุด แล้วบรรณารักษ์จะนำหนังสือที่ต้องการไปส่งให้ถึงสถานที่ที่นัดหมายผ่านทางไลน์

ภาพที่ 17 บริการส่งหนังสือถึงที่ (Grab Book) ห้องสมุดประชาชนอำเภอทพทัน จังหวัดอุทัยธานี

(Non-formal education Thap Than District, 2020)

สำนักงานวิทยทรัพยากร (หอสมุดกลาง) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีบริการยืมและคืนหนังสือผ่านไปรษณีย์สำหรับผู้ใช้บริการที่ต้องการอ่านหนังสือของห้องสมุดในช่วงที่ห้องสมุดปิดให้บริการ

ภาพที่ 18 บริการยืมคืนหนังสือด้วยบริการทางไปรษณีย์ สำนักงานวิทยทรัพยากร (หอสมุดกลาง) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(Chula Library, 2020)

ห้องสมุดโรงเรียนวิสุทธิศ กรุงเทพมหานคร ให้บริการพื้นที่อ่านหนังสือสำหรับการค้นคว้าด้วยตนเองโดยจัดโซนใหม่ไม่ให้นักเรียนนั่งใกล้ชิดกัน นำกระดาษลังมาปรับใช้เป็นฉากกั้นเพื่อรักษาระยะห่างระหว่างกัน

ภาพที่ 19 การจัดโซนห้องสมุดใหม่ ห้องสมุดโรงเรียนวิสุทธิศ กรุงเทพมหานคร
(ThaiHealth Promotion Foundation, 2020)

ห้องสมุดโรงเรียนภัทรวิทยา จังหวัดตาก มีการให้บริการในรูปแบบห้องสมุดดิจิทัลเพื่อความสะดวกของนักเรียนในการใช้บริการห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองในช่วงที่ปิดภาคการศึกษาในภาวะโรคระบาด ด้วยการดาวน์โหลดแอปพลิเคชันแล้วยืมหนังสือที่สนใจ

ภาพที่ 20 การให้บริการห้องสมุดดิจิทัล ห้องสมุดโรงเรียนภัทรวิทยา จังหวัดตาก
(Pataravitaya, 2020)

สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) ได้จัดทำระบบฐานข้อมูลหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่ทุกคนเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ เพื่อเป็นประโยชน์สำหรับผู้มีความพิการด้านการศึกษาค้นคว้าได้อย่างเท่าเทียมในภาวะความปรกติใหม่ เนื่องจากหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่ห้องสมุดทั่วไปให้บริการอาจไม่รองรับลักษณะความพิการของผู้มีความพิการ แต่ระบบดังกล่าวจะช่วยอำนวยความสะดวกและทำให้ผู้มีความพิการเข้าถึงหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ได้

ภาพที่ 21 การส่งเสริมการอ่านสำหรับผู้มีความพิการ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (National Science and Technology Development Agency (NSTDA), n.d.)

ห้องสมุดมารวย (ห้องสมุดตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย) ส่งเสริมการรู้สารสนเทศที่สอดคล้องกับความปรกติใหม่ เช่น *Maruey Book Delivery* บริการจัดส่งหนังสือที่ผู้ใช้บริการต้องการอ่าน โดยแจ้งยืมผ่านทางไลน์ แล้วให้สมาชิกส่งบริการต่าง ๆ มารับหนังสือที่ห้องสมุด โดยให้บริการเฉพาะในเขตกรุงเทพมหานครเท่านั้น บริการ *คลังหนังสือการลงทุนออนไลน์* ซึ่งอำนวยความสะดวกให้ผู้ใช้บริการค้นหาเรื่องการลงทุนได้ด้วยตนเองผ่านทางแอปพลิเคชันของห้องสมุด Maruey eLibrary app โดยมีค่าสมัครสมาชิก 100 บาท/ปี นอกจากนี้ยังมีบริการให้ลงทะเบียนล่วงหน้าและกำหนดระยะเวลาให้บริการ เพื่อจำกัดจำนวนผู้ใช้บริการห้องสมุดซึ่งมีผลต่อความหนาแน่นและการแพร่กระจายของโรคโควิด 19

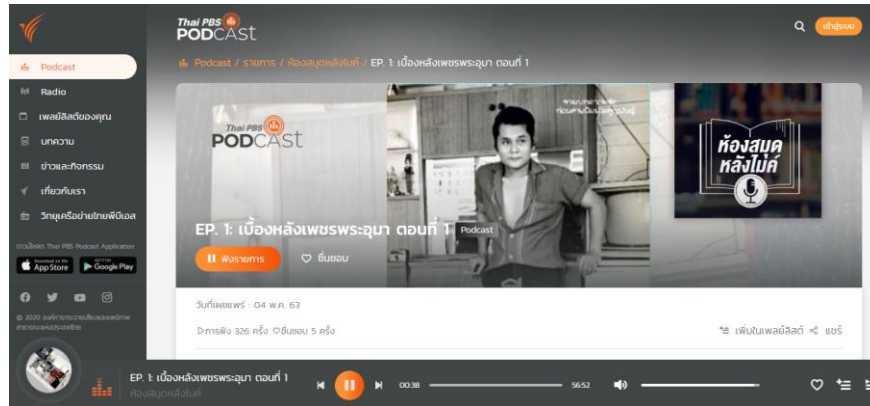

ภาพที่ 22 การส่งเสริมการรู้สารสนเทศในภาวะความปรกติใหม่ ห้องสมุดมารวย กรุงเทพฯ (Maruey Library, n.d.).

รายการห้องสมุดหลังไมค์ สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส เป็นการส่งเสริมการรู้สารสนเทศซึ่งสอดคล้องกับการให้บริการในภาวะความปรกติใหม่ และไม่จำเป็นต้องปิดให้บริการแม้ว่าจะอยู่ในภาวะโรคระบาด

ซึ่งรัฐบาลประกาศให้ปิดห้องสมุดก็ตาม เนื่องจากรูปแบบการให้บริการของห้องสมุดที่ไม่จำเป็นต้องมีตัวอาคารหรือสถานที่ที่ให้บริการผู้ใช้บริการ แต่ก็ยังคงให้บริการผู้ใช้บริการให้เข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศได้อย่างทั่วถึงทั้งทางเว็บไซต์และแอปพลิเคชัน

ภาพที่ 23 รายการห้องสมุดหลังไมค์

(Thai PBS PODCAST, 2020)

สรุป

โรคโควิด 19 เป็นโรคระบาดที่เกิดขึ้นใหม่ที่ส่งผลให้ทุกประเทศทั่วโลกต้องรับมือและแก้ไขวิกฤติครั้งนี้ไปพร้อมกันอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ จากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นนั้นส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของทุกคน จนกระทั่งเกิดเป็นภาวะความปรกติใหม่ในการดำรงชีวิตเพื่อความอยู่รอด ห้องสมุดก็เป็นหน่วยงานหนึ่งที่ต้องปรับตัวให้ทันและต้องปรับเปลี่ยนการให้บริการ รวมถึงการส่งเสริมการรู้สารสนเทศในภาวะความปรกติใหม่ในรูปแบบต่าง ๆ ให้เข้ากับสถานการณ์ขณะนี้ จึงจะทำให้ได้รับความไว้วางใจจากผู้ใช้บริการและการรับรู้ได้ว่าห้องสมุดเป็นสถานที่ที่ปลอดภัยสำหรับทุกคน และตระหนักได้ว่าแม้จะเกิดเหตุการณ์รูปแบบใด ห้องสมุดก็พร้อมที่จะปรับตัวและปรับเปลี่ยนการบริการให้สอดคล้องกับทุกสถานการณ์ได้เสมอ

เอกสารอ้างอิง

- Aroonpiboon, B. (2020A). *COVID-19 and the Future of Libraries: Accepting Challenges and Realizing Opportunities*. Retrieved 15 December 2020 from http://www.thailibrary.in.th/2020/09/03/covid-19-libraries/?fbclid=IwAR1qOAP4jR7Y9ZvWA_94-a_hbgLo5L-Y9cVIng4g1KAbzly1II_4qt5eefM (In Thai)
- Aroonpiboon, B. (2020B). *Library design for social distancing*. Retrieved 15 December 2020 from http://www.thailibrary.in.th/2020/05/26/library-design-for-social-distancing/?fbclid=IwAR0TpAq4GEUX9ht80GNzbWPL-M1J_YPo5xqa_3bD2BrQd9dySD_iXJQ3gOk (In Thai)
- Australian Library and Information Association. (2020). *Australian Libraries Responding to COVID-19*.
- Awsakulsutthi, S. (2020). *A thermometer used to measure body temperature to screen people at risk of COVID-19* Retrieved 15 December 2020 from <http://www.nsm.or.th/other-service/1757-online-science/knowledge-inventory/sci-article/science-article-nsm/4435-thermometer.html> (In Thai)
- Bangkok City Library. (2020, 24 May). Main page [Facebook page]. Facebook. Retrieved 15 December 2020 from <https://www.facebook.com/bangkokcitylibrary/photos/3215927638471791> (In Thai)
- Bangkok Now Connect. (2020). *District via the app "Thai Won" since 19 May 2020*. Retrieved 15 December 2020 from <http://www.bkknowconnect.com/viewdetail.php?type=news&id=5ec1b4535678bd3f5767cfd9#lg=1&slide=2> (In Thai)
- Bangkokbiznews. (2020). *What is 'New Normal'? When Covid-19 pushes us into a new normal life*. Retrieved 15 December 2020 from <https://www.bangkokbiznews.com/news/detail/882508> (In Thai)

- BBC News Thai. (2020). *COVID-19: Infographic Map Top Infection-Deaths from New Coronavirus Worldwide*. Retrieved 15 December 2020 from <https://www.bbc.com/thai/thailand-52090088> (In Thai)
- BOT Learning Center. (2020, 23 June). Main page [Facebook page]. Facebook. Retrieved 15 December 2020 from <https://www.facebook.com/BOTLearningCenter/photos/a.1632883510352745/1914887125485714/> (In Thai)
- Chanlun, J. (2021). Information Behavior during COVID-19 Pandemic Era. *TLA Bulletin*, 64(2) 36-49.
- Chula Library. (2020, 5 May). Main page [Facebook page]. Facebook. Retrieved 15 December 2020 from <https://www.facebook.com/ChulaLibrary/posts/3197262823631042> (In Thai)
- Chumapai, N. (2020). *The Library developed an innovative intelligent disinfection cabinet Increase confidence in borrowing books*. Retrieved 15 December 2020 from <https://th.kku.ac.th/21359/> (In Thai)
- Civil Aviation Training Center Library. (2020, 1 July). Main page [Facebook page]. Facebook. Retrieved 15 December 2020 from <https://www.facebook.com/ห้องสมุดสถาบันการบินพลเรือน-Civil-Aviation-Training-Center-Library-261461187217468/photos/3324687860894770> (In Thai)
- Cox, C. (2020). *Changed, Changed Utterly*. Retrieved 15 December 2020 from <https://www.insidehighered.com/views/2020/06/05/academic-libraries-will-change-significant-ways-result-pandemic-opinion>
- Intarapoo, A. (n.d.). *Concepts of information literacy*. Retrieved 15 December 2020 from http://www.elfms.ssru.ac.th/somchai_bu/file.php/1/GEH1101_1.pdf?fbclid=IwAR3_FdIF3gjkZgXR7BfpnsM3RLhANfsS_FPNO8uwPG9_83TQ1LAsBdyDoQI (In Thai)
- International Federation of Library Associations and Institutions. (2020). *Covid-19 and global library*. Retrieved 15 December 2020 from http://www.arts.chula.ac.th/libsci/wp-content/uploads/2020/05/covid-19andgloballibraryfied-th_200519_200521.pdf (In Thai)
- Kasetsart University Library. (2020, 4 June). Main page [Facebook page]. Facebook. Retrieved 15 December 2020 from <https://www.facebook.com/kulibrpr/photos/3027632630606280> (In Thai)
- Khamhomkun, T. (2011). *Information literacy promotion for students in university libraries*. Master Thesis, MA. in library and information Science, Chulaloongkorn University, Thailand. (In Thai)

- Lumpini Library. (2020, 10 April). Main page [Facebook page]. Facebook. Retrieved 15 December 2020 from <https://www.facebook.com/lumpinilibrary/videos/148816639895888> (In Thai)
- Lumpini Library. (2020, 9 April). Main page [Facebook page]. Facebook. Retrieved 15 December 2020 from <https://www.facebook.com/lumpinilibrary/videos/709069439862412> (In Thai)
- Maesincee, S. (2020). *The world has changed, People adjust self-sufficiency in a post-COVID-19 world*. Bangkok: Ministry of Higher Education, Science, Research and Innovation. (In Thai)
- Mahidol University Library and Knowledge Center. (2020). *Measures for the prevention of COVID-19 of the Mahidol University Library and Knowledge Center*. Retrieved 15 December 2020 from <https://www.li.mahidol.ac.th/covid-19/> (In Thai)
- Maruey Library. (n.d.). *Maruey Book Delivery*. Retrieved 15 December 2020 from <https://www.maruey.com/news/other/Maruey-Book-Delivery-965> (In Thai)
- MGR Online. (2020). *KMITL provides elevators without touch buttons installing the Supreme Court - Criminal Court Reduce the risk of spreading COVID-19*. Retrieved 15 December 2020 from <https://mgronline.com/politics/detail/9630000070081> (In Thai)
- National Library of Thailand. (2020, 1 August). Main page [Facebook page]. Facebook. Retrieved 15 December 2020 from <https://www.facebook.com/NationalLibraryThailand/posts/2933514040091788> (In Thai)
- National Library of Thailand. (2020, 30 June). Main page [Facebook page]. Facebook. Retrieved 15 December 2020 from <https://www.facebook.com/NationalLibraryThailand/photos/2833141913462335> (In Thai)
- National Science and Technology Development Agency (NSTDA). (n.d.). *E-book database system that everyone can access and use*. Retrieved 15 December 2020 from <https://epub.aat.in.th/> (In Thai)
- National Science and Technology Development Agency. (2015). *12 Megatrends and Thailand's New Normal in the next decade*. Retrieved 15 December 2020 from https://issuu.com/noviscape/docs/nstda_thailand_challenges_2025_jan1 (In Thai)
- National Science and Technology Development Agency. (2020). *How to disinfect the collections of the COVID-19 pandemic period library*. Retrieved 15 December 2020 from <https://www.nstda.or.th/th/nstda-knowledge/13237-disinfecting-library-collections> (In Thai)

- Non-formal education Thap Than District. (2020). *Ms. Pornthip Ploysee, Non-Formal Director, Thap Than District Has appointed Ms. wholeheartedly Leo Wimax and Ms.Kanchana visit Phu librarian Public Library District Thap conduct and submit books to the participants "Grab book sent home against Cologne*. Retrieved 15 December 2020 from http://oniepr.com/news_show.php?nid=109688/
(In Thai)
- Osiri, S. (2020). *Global COVID-19 pandemic Dr. Theera pointed out that rates are rising eight times faster than March!*. Retrieved 15 December 2020 from <https://www.thebangkokinsight.com/403820/>
(In Thai)
- Pataravitaya. (2020, 23 April). Main page [Facebook page]. Facebook. Retrieved 15 December 2020 from <https://www.facebook.com/755645241201180/photos/a.862207977211572/2808389729260044/>
(In Thai)
- Report of the WHO-China Joint Mission on Coronavirus Disease 2019 (covid-19)*. (2020). Retrieved 15 December 2020 from <https://www.who.int/docs/default-source/coronaviruse/who-china-joint-mission-on-covid-19-final-report.pdf>
Retrieved 15 December 2020 from <https://read.alia.org.au/file/1355/download?token=b4AAAz6q>
- Soi Phra Nang Library. (2020, 28 February). Main page [Facebook page]. Facebook. Retrieved 15 December 2020 from [https://www.facebook.com/Soiprananglibrary/posts/3937196106354711?__cft__\[0\]=AZW9nASTmNPz2OZ1zlc76s45KzkjbI2wxGGdsTDj-cO0cQ9S33rY1JnIoLpie35sDu9gG9YhANfAvUKp8cuINTTiaT-UEV7t_OF5Dbo-N_e5xXCZr5xptD2sr8PuBqOXexM6WCX9WzPqoSWeBNM409f&__tn__=%2C0%2CP-R](https://www.facebook.com/Soiprananglibrary/posts/3937196106354711?__cft__[0]=AZW9nASTmNPz2OZ1zlc76s45KzkjbI2wxGGdsTDj-cO0cQ9S33rY1JnIoLpie35sDu9gG9YhANfAvUKp8cuINTTiaT-UEV7t_OF5Dbo-N_e5xXCZr5xptD2sr8PuBqOXexM6WCX9WzPqoSWeBNM409f&__tn__=%2C0%2CP-R) (In Thai)
- Thai PBS News. (2020A). *Thailand ranked number 1 in recovery country-best in dealing with COVID-19 in the world*. Retrieved 15 December 2020 from <https://news.thaipbs.or.th/content/295007> (In Thai)
- Thai PBS News. (2020B). *Acquaint "New Normal" of the Royal Society Edition*. Retrieved 15 December 2020 from <https://news.thaipbs.or.th/content/292126> (In Thai)
- Thai PBS News. (2020C). *The Royal Society has already termed "new normal"*. Retrieved 15 December 2020 from <https://news.thaipbs.or.th/content/292432> (In Thai)
- Thai PBS PODCAST. (2020). *Solve all the facts about the novel. "Phet Phra Uma" revealed the background through writing and telling from the pen of "Phanom Thian" Khun Chatchai Wisetsuwan, Thailand's*

- legendary novelist by part 1*. Retrieved 15 December 2020 from <https://www.thaipbspodcast.com/podcast/tracks/11371/EP.+1%3A+เบื้องหลังเพชรพระอุมา+ตอนที่+1/> (In Thai)
- ThaiHealth Promotion Foundation. (2020, 30 June). Main page [Facebook page]. Facebook. Retrieved 15 December 2020 from <https://www.facebook.com/watch/?v=2746728392217831> (In Thai)
- Thammasat University Library. (2020, 20 June). Main page [Facebook page]. Facebook. Retrieved 15 December 2020 from <https://www.facebook.com/ThammasatULibrary/posts/3110603258986321> (In Thai)
- The Cloud. (2020). *Thi rak khong Chan*. Retrieved 15 December 2020 from <https://readthecloud.co/activity/reading-camp-at-national-library/> (In Thai)
- TK Park. (2020). *TK Board Game Club@Home*. Retrieved 15 December 2020 from https://www.tkpark.or.th/tha/what_on_detail/1593492060681/TK-Board-Game-Club-Home?fbclid=IwAR1y_mmNB8un9rqLav91Dm5nPChTI6rlrqaYC5s_deOBnZWCGvet9QnM1ak (In Thai)
- Wipawin, N. (2018). *Scholarly communication and open access*. Bangkok: Chulalongkorn University Book Center.
- World Health Organization. (2020). *What is COVID 19?*. Retrieved 15 December 2020 from <https://www.who.int/thailand/emergencies/novel-coronavirus-2019/q-a-on-covid-19> (In Thai)
- Youngsukying, K. (2021). Coping of Libraries in Thailand during the Coronavirus Outbreak 2019. *TLA Bulletin*, 64(2) 80-90. (In Thai)